

Vislielākā iedzīvotāju interese – par labklājību, tieslietām, izglītību un aizsardzību

Publicēts: 03.02.2023.

Līdzdalība

Valsts kanceleja

Vai sarakstē ar valsts iestādi e-pastam ir līdzīgs statuss kā parakstītam iesniegumam? Cik efektīvi ir organizēt piketu? Kā sagatavot atzinumu par tiesību aktu projektu vai - ietekmēt savā pašvaldībā notiekošo? Šos un citus jautājumus par sabiedrības līdzdalību valsts pārvaldes procesos un lēmumu pieņemšanā iedzīvotāji uzdeva dažādu jomu ekspertiem un entuziastiem Valsts kancelejas īstenotajās nodarbībās par sabiedrības līdzdalības iespējām "Pareizie kursi".

Janvārī desmit tiešsaistes nodarbībās par pirmajiem soļiem līdzdalībā aizsardzības, ekonomikas, izglītības, tieslietu, satiksmes, veselības, kultūras, labklājības, vides aizsardzības un zemkopības jomās kopumā piedalījās ap 600 iedzīvotāju. Visu nodarbību ieraksti pieejami [Ministru kabineta Youtube kanālā](#). Savukārt 2022. gada decembrī divas nodarbības tika organizētas arī valsts pārvaldē nodarbinātajiem, uzsverot dialoga un atgriezeniskās saites nozīmi līdzdalības iespēju īstenošanā.

99 Vislielākais dalībnieku skaits bija nodarbībās par labklājību, tieslietām, izglītību un aizsardzību. Liela interese bija par starpinstitucionālu jautājumu risināšanu, iedzīvotāju iesaistes iespējām pašvaldību darbā, pilsonisko atbildību un praktiskiem ikdienas izaicinājumiem. Valsts kancelejai savukārt šī bija iespēja labāk izprast iedzīvotāju gaidas un vajadzības, lai efektīvāk īstenotu sabiedrības līdzdalības politiku valsts pārvaldē. Esam gandarīti par iespēju iedrošināt iedzīvotājus izzināt līdzdalības iespējas, lai sadarbībā ar publisko pārvaldi risinātu sev svarīgos jautājumus," par pirmajiem secinājumiem pēc nodarbībām stāsta Valsts kancelejas konsultante sabiedrības līdzdalības jautājumos Zane Legzdiņa-Joja.

Katrā nodarbībā uz sarunu ar lektori, komunikācijas eksperti Janu Bunkus bija aicināta kāda sabiedrībā zināma, pilsoniski aktīva

personība, kas dalījās arī savā līdzdalības pieredzē – Māra Sleja, Tomass Pildegovičs, Inga Akmentiņa-Smildziņa, Gustavs Terzens, Dana Isarova, Henriks Eliass Zēgners, Jānis Kronis, Pauls Timrots, Kaspars Zālītis un Mairita Lūse.

Līdzdalībai ir nozīmīga loma politikas veidošanas procesā un citu sabiedrībai nozīmīgu jautājumu risināšanā valsts pārvaldē, pašvaldībā, apkaimē, skolā – jebkur, kur jānonāk pie efektīvākā un izsvērtākā risinājuma. Nodarbībās iedzīvotāji iepazīnās arī ar līdzdalības “ABC” jeb pirmajiem soļiem, lai iesaistītos lēmumu pieņemšanā valsts pārvaldē.

Pirmais solis: seko līdzi aktualitātēm

Informāciju par aktuālajām sabiedrības līdzdalības norisēm var meklēt Vienotajā tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portālā jeb [TAP portālā](#), kur sabiedrības pārstāvjiem ir iespēja izteikt viedokli publiskajās apspriešanās, pieteikties dalībai diskusijās vai apspriedēs, sekot līdzi valsts pārvaldes projektu virzībai un detalizēti iepazīties ar valdības pieņemtajiem lēmumiem.

Autorizējies un piesakies [TAP portāla jaunumiem](#), lai uzzinātu par nozaru aktuālajiem tiesību aktu projektiem un sekotu tieši tevi interesējošu lēmumu pieņemšanas procesam!

Par būtiskākajiem lēmumu projektiem ministrijas informē arī savās tīmekļvietnēs, sociālo tīklu kontos un masu medijos. Daži sabiedrības līdzdalības veidi paredz ikviena iedzīvotāja iesaisti, citi – darbu ar ekspertiem vai nevalstiskajām organizācijām, kas pārstāv plašāku sabiedrības grupu intereses (biedrību vai neformālu sabiedrības grupu pārstāvji, uzņēmēji, vietējo kopienu pārstāvji, sabiedriskās domas līderi u. c.). Lēmumu pieņemšanai noslēdzošajā posmā vari sekot, skatoties valdības sēžu vai preses konferenču [tiešraides un videoierakstus](#).

Otrais solis: pārzini un izmanto dažādas līdzdalības iespējas

Satversmē noteikts, ka ikvienam ir tiesības likumā paredzētajā veidā piedalīties valsts un pašvaldību darbībā, kā arī vērsties valsts un pašvaldību iestādēs ar iesniegumiem, kas var būt gan sūdzība, gan priekšlikums, gan lūgums, un saņemt atbildi pēc būtības No 18 gadu vecuma ikviens Latvijas pilsonis iegūst balsstiesības, kas ļauj piedalīties Saeimas, Eiropas Parlamenta un pašvaldību vēlēšanās, referendumos, kā arī parakstīties par iniciatīvām. No 2023. gada pašvaldībās vairāki līdzdalības veidi pieejami jau no 16 gadu vecuma.

Valsts pārvaldei ir plašs instrumentu klāsts sabiedrības pārstāvju iesaistei. Papildus viedokļu izteikšanai TAP portālā ministrijas var aicināt iedzīvotājus piedalīties aptaujās, lai noskaidrotu to viedokli noteiktā jautājumā. Savukārt diskusijas, darba grupas, projektu komandas un domnīcas ir formāti, kādos ne tikai padziļināti pētīt situāciju, bet kopā ar sabiedrību radīt jaunus risinājumus. Latvijā un citās valstīs arvien vairāk tiek praktizētas mūsdienīgas pieejas sabiedrības līdzdalībai, piemēram, inovācijas izmantošana, deliberatīvās diskusijas un pilsoņu asamblejas. To pamatā ir aktīva iedzīvotāju iesaistīšana, koprade, interaktīvas un radošas pieejas, kā arī digitālo iespēju izmantošana. Konsultatīvās un uzraudzības padomes tiek veidotas, lai nodrošinātu platformu regulārai sadarbībai starp valsts pārvaldi un konkrēto nozari pārstāvošajām organizācijām un ekspertiem.

Trešais solis: saņem atgriezenisko saiti

Katram, kurš iesaistījies līdzdalības aktivitātēs, ir tiesības saņemt atgriezenisko saiti, kas parāda, ka valsts pārvalde ir atsaucīga un cienpilna, veicinot iedzīvotāju uzticēšanos un vēlmi iesaistīties arī turpmāk. Kāpēc ieteikums ir vai nav ņemts vērā, vai tas noderēs vai nenoderēs nākotnē? Ja esi iesaistījies un paudis savu viedokli, tev ir tiesības uzzināt, ko ar savu balsi esi ietekmējis un kas ar plānoto iniciatīvu notiks tālāk. Jāņem vērā, ka atgriezenisko saiti sniegt individuāli katram var būt neiespējami, īpaši, ja saņemto viedokļu skaits ir apjomīgs, tāpēc sabiedrības pārstāvjus var informēt ar tiesību aktu projektam pievienota viedokļu pārskata, anotācijas vai izziņas palīdzību, kas dod iespēju uzzināt arī citu sabiedrības pārstāvju viedokli. Ja arī tad nerodi atbildi, kāpēc izteiktais priekšlikums nav ņemts vērā, droši sazinies ar projekta autoru.

Sabiedrības līdzdalība nodrošina labāk izstrādātus, izsvērtus un sabiedrībai saprotamus lēmumus. Ieguvēji ir visi – gan politika kļūst kvalitatīvāka, gan iedzīvotāji labāk informēti par izstrādes gaitu, diskusiju variantiem un lēmuma skaidrojumiem.

Sabiedrības līdzdalības ABC: trīs soļi, kā iesaistīties valsts pārvaldes lēmumu pieņemšanā

Kaut arī Eurobarometra 2021. gada rudens dati liecina – tikai 23 % iedzīvotāju Latvijā tic, ka ar savu viedokli var kaut ko mainīt savā valstī, sabiedrības līdzdalība ir jaudīgs rīks politikas...

18.01.2023. [Līdzdalība](#) [Valsts kanceleja](#)

Iepazīsti līdzdalības iespējas valsts pārvaldē!

Jauns gads nāk ar jaunām iespējām uzzināt ko vērtīgu! Valsts kanceleja aicina pieteikties "Pareizajiem kursiem", kas notiks no 2023. gada 16. līdz 31. janvārim. Tās būs vienreizējas un interaktīvas...

05.01.2023. [Līdzdalība](#) [Valsts kanceleja](#)